

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

NACIONALNA AGENCIJA RS
ZA KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVIJU

Prejeto	30-05-2016	Priloge
Sign.znak	Številka zadeve:	Vredn.:
219	6034-1/2016/7	

POROČILO O PODALJŠANJU AKREDITACIJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i: **Univerza v Ljubljani**

Predlagatelj/i: **Pravna fakulteta**

Študijski program/i: **Pravo 1. st UN, Pravo 2. st, Pravo 3. st.**

Datum obiska: **12. 5. 2016**

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je dne 21.1.2016 imenoval skupino strokovnjakov za presojo v postopku podaljšanja akreditacije študijskega programa, v sestavi:

predsednik(ca) izr. prof. dr. Marko Novak

član(ica) izr. prof. dr. Saša Nikšič

član(ica) Aljaž Sekolovnik

Predstavnik(ca) agencije je bil(a): Martina Mravlja

Podpis predsednika(ce) skupine strokovnjakov:

Datum oddaje skupnega poročila agenciji: (vnesite datum)

Opombe agencije:

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela februarja 2016. Obisk zavoda Pravne fakultete Univerze v Ljubljani je bil opravljen dne 12. 5. 2016 in je potekal po urniku, ki je bil usklajen z vodstvom visokošolskega zavoda. Skupina strokovnjakov je na pripravljalnem sestanku, ki je potekal 11.5.2016, uskladila priprave na obisk in kasneje pripravila skupno vmesno poročilo o zunanji evalvaciji.

Dodatno prejeto gradivo:

- Izvedbene naloge v letu 2013 in analiza kakovosti po področjih;
- primeri zaključnih nalog na 1., 2. in 3. stopnji študija;
- predlog študentov in mnenje Študentskega sveta PF UL o predlogu za krepitev študija na tej fakulteti;
- vzorec ankete za študente in diplomante;
- zapisnik seje komisije za kakovost;
- Akcijski načrt 2014 – 2016.

1. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Fakulteta izpolnjuje zakonske pogoje in pogoje iz Meril NAKVIS za podaljšanje akreditacije vseh treh presojanih programov.

- **Analiza ugotovitev**

Na področju organizacije in izvedbe izobraževanja izhaja, da je fakulteta skozi leta ohranjala svoje študijske programe prava po vertikali od prve, druge stopnje do doktorskega programa.

Prva in druga stopnja sta organizirani po sistemu 4 + 1, fakulteta pa si prizadeva za doseg t. i. enovitega magistrskega študija. V ta namen je tudi ukinila prvostopenjsko diplomu in jo nadomestila z dvema izbirnima izpitoma. Letos beležijo prvo generacija, ko je bila ukinjena diploma. Enoviti magistrski študijski program je zakonsko omejen na regulirane poklice ali poseben predpis. Fakulteta ugotavlja, da obstaja širši interes po enovitem programu. Oblikovala se bodo pravna mnenja o možnostih postopka za takšno akreditacijo.

Fakulteta vsako študijsko leto beleži omejitev vpisa v prvi letnik prve stopnje. Na takšen način si prizadeva višati kakovost študija v smislu izboljševanja razmerja med študenti in visokoškolskimi učitelji. To velja predvsem za prvo stopnjo študija, saj pomeni druga stopnja njegovo smiselno nadaljevanje in končanje pred vključitvijo v praktične poklice.

Specifika fakultete je strogo upoštevanje pravil o napredovanju študentov v višji letnik, kar pomeni, da študentom ne ostajajo obveznosti za nazaj, ki bi jih s seboj »vlekli« vse do konca študija. Za napredovanje iz prvega v drugi letnik mora študent opraviti študijske obveznosti v obsegu najmanj 52 ECTS (od 60 ECTS). Za napredovanje iz drugega v tretji letnik mora študent opraviti študijske obveznosti v obsegu 60 ECTS prvega letnika in najmanj 54 ECTS drugega letnika. Za napredovanje iz tretjega v četrti letnik mora študent opraviti študijske obveznosti v obsegu 60

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

ECTS drugega letnika in najmanj 54 ECTS tretjega letnika. Študent lahko v času študija enkrat ponavlja letnik zaradi neizpolnitve obveznosti, ki so določene kot pogoj za napredovanje v višji letnik. Letnik lahko ponavlja tisti študent, ki je v letniku, ki se ponavlja, opravil obveznosti vsaj v obsegu 30 ECTS.

Na ta način je na visokošolskem zavodu tudi slabša prehodnost, predvsem iz prvega v drugi letnik. Sicer si fakulteta (tudi na pobudo študentov in Študentskega sveta te fakultete) prizadeva uvesti sprejemne izpite, ki bi pomenili nekakšen »filter« za vstop najbolj nadarjenih študentov za pravo na fakulteto, kar bi po naravi stvari dvignilo prehodnost (predvsem iz prvega v drugi letnik). Toda uvedba sprejemnih izpitov naj bi bila možna le ob spremembi ustrezne zakonodaje.

Posodabljanje vsebin študijskih programov sicer poteka po ustaljenih praksah na univerzi in pri agenciji za kakovost, pri čemer imajo visokošolski učitelji možnost predlagati posodobitve učnih načrtov, načinov izvedbe, posodobitev ipd. Tudi na predlog študentov fakulteta dopolnjuje in posodablja svoj učni proces na prvi in drugi stopnji. V zadnjem letu je fakulteta tako pristopila k dvema akcijama, ki temeljita predvsem na aktivni participaciji in pobudah študentov. Na področju izbirnih predmetov fakulteta sproti dopolnjuje in bogati študijske programe, na predlog študentov je tako akreditirala novo učno enoto pravnškega kreativnega pisanja, po kateri je predvideno veliko povpraševanje. V teku so tudi priprave akreditacije neobveznega praktičnega izobraževanja, ki bi ga bilo mogoče kompenzirati z ostalimi študijskimi obveznostmi na željo študentov.

V smislu posodobitve svojih študijskih programov pa bi fakulteta morda lahko naredila še več v smislu uporabe bolj sodobnih in inovativnih načinov poučevanja ter sodobnejše oblike preverjanja znanja (npr. strukturirana ocena, izpiti po sistemu *open book, take home*). Na takšen način bi se izognili morda povsem upravičenim kritikam študentom, npr. v smislu večjega poudarka na vsebinski uporabi znanja in zakonodaje (čim manj učenja »na pamet«), zahteve po sprotnem učenju z vnaprejšnjo pripravo študentov na predavanje (t. i. *assignments*), uvedbe več t. i. interaktivnega poučevanja (namesto *ex-cathedra*), intenzivnejšega povezovanja študija oziroma teorije s prakso, daljšega časa reševanja izpitov, ko gre za bolj vsebinsko reševanje (hipotetičnih) pravnih problemov. Vse te načine sodobnejšega poučevanja prava so študenti spoznali predvsem po Evropi na Erasmus+ izmenjavah in jih predlagajo fakulteti v smislu posodobitve študija. Predloge za posodobitev študija so študenti funkcionarji predstavili na evalvaciji, potrebo po spremembah pa potrdili tudi študenti nečlani študentskih in fakultetnih organov. Fakulteta je sicer že sledila nekaterim predlogom študentov po posodobitvah (npr. glede dodane dodatne literature za študij k učnim načrtom, kreditnega ovrednotenja obštudijskih dejavnosti, že omenjene uvedbe predmeta o kreativnem pravnem pisanju, podaljšanju odpiralnega časa knjižnice). Vendar bi kazalo napraviti še dodatni korak v smislu upoštevanje predlogov študentov v smeri posodobitve študija. Problem je tudi število kontaktnih ur, ki se zdi študentom predvsem glede na tuje razvite prakse preveliko, zato bi kazalo razmisliti o njihovi določeni razporeditvi v druge oblike študija. V tem smislu kaže na fakulteti napraviti temeljito analizo o stanju načina poučevanja in v tej smeri napraviti določene spremembe.

Pri drugostopenjskem študiju je bila izpostavljena premajhna specializacija glede na študij na prvi stopnji, pri čemer takšna specializacija prinaša premajhno dodano vrednost. Fakulteta ima sicer akreditiranih več modulov drugostopenjskega študija, ki pomenijo specializacijo, vendar jih (zavoljo manjšega števila študentov) ne izvaja. Izvaja le splošni modul, ki pa bi lahko bil boljša nadgradnja prvostopenjskega študija. Tako se v petem letniku po mnenju študentov vsebine ponavljajo. Do uvedbe enovitega magistrskega študija bi bilo treba razmisliti o nadgradnji magistrskega študija. Prehod na enoviti magistrski študij mora biti torej skrbno načrtovan, pri čemer je glede na pripombe študentov treba dosledno urediti vertikalno povezanost študijskih programov.

Pri doktorskem študijskem programu »Pravo« je fakulteta omogočila redno napredovanje v višji letnik s prilagoditvami strokovnega seminarja, ki je bil prestavljen v tretji semester. Doktorske študente spodbuja k objavam v strokovnih revijah, za izboljšanje znanstvenega pisanja pa je bila na novo akreditirana učna enota »Pravno pisanje« kot izbirni predmet. Doktorski študenti se v praksi ukvarjajo s problemi, ki jih v doktorski disertaciji še teoretično obdelajo.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Sicer ima fakulteta pri doktorskem študiju veliko modulov, vendar se predavanja zaradi sorazmerno nizkega števila študentov na letnik (približno 20) večinoma izvajajo le v obliki konzultacij. Zaradi »razpršenosti« po različnih predmetih imajo doktorski študenti zato velik interes po doktorskem seminarju, kjer bodo vsi študenti imeli možnost predavanj in diskusije. Fakulteta naj jim zato nudi prostor in pomoč pri organizaciji takšnih delovnih ali študijskih srečanj, kjer bi se lahko študenti srečevali in povezovali. Morda bi lahko fakulteta razmislila tudi o kakšni institucionalizaciji doktorske konference.

Sicer pa je predstavnica Erasmus+ študentov zelo pohvalila študij v tujem jeziku na tej fakulteti. Predvsem je bila zadovoljna s posrečeno razporeditvijo ur, ki Erasmus+ študentom omogoča obiskovanje kar največjega števila predmetov.

Prednosti

- Postopno nižanje števila vpisnih mest za nove študente.
- Fakulteta za napredovanje v višji letnik zahteva izpolnitev obveznosti iz nižjega letnika oziroma skrbi za čimbolj sprotno opravljanje obveznosti.
- Optimalni raspored študija za Erasmus+ študente.

Priložnosti za izboljšanje

- Prerazporeditev deleža kontaktnih ur v druge oblike študija.
- Uporabljati bolj sodobne in inovativne načine poučevanja ter sodobnejše oblike preverjanja znanja (npr. strukturirana ocena, izpiti po sistemu *open book, take home*).
- Organizirati posebne seminarje (morda tudi konferenco) za doktorske študente zaradi njihove večje vpetost v delovanje fakultete.
- Večja specializacija pri magistrskem študiju.

Neskladnosti

Ni.

2. VPETOST V OKOLJE

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Fakulteta je vpeta v domače in mednarodno okolje, kar pomeni, da glede tega kriterija izpolnjuje zakonske pogoje kot tudi pogoje iz meril NAKVIS za podaljšanje programske akreditacije.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

• Analiza ugotovitev

Na področju vpetosti v okolje je po mnenju fakultete pravo v svojem jedru nacionalna disciplina in temu ustrezno je usmerjena tudi glavna strategija fakultete. Kljub temu skupina strokovnjakov tako glede na tendence Univerze v Ljubljani k internacionalizaciji in predvidene spremembe Zakona o visokem šolstvu kot tudi glede na izkazano zmožnost in pretekle dosežke, priporoča fakulteti večjo mednarodno ambicioznost. V tem smislu bi kazalo nadgraditi temeljno strategijo fakultete oziroma jo vsaj uskladiti z opisom strategije v letnih poročilih njene Komisije za kakovost, ki je mednarodno bolj prodorna. Iz razgovorov na tem področju je sicer zaslediti, da fakulteta nabira izkušnje in razmišlja v smeri skupnih študijskih programov z visokošolskimi zavodi iz tujine. Skupina strokovnjakov priporoča nadaljnjo graditev mednarodne prepoznavnosti fakultete.

Sicer sodelovanje z mednarodnim okoljem poteka zgledno na nivoju mednarodnih tekmovanj študentov (predvsem *moot court*), kjer študenti te fakultete že vrsto let dosegajo lepe uspehe. Tudi obseg študentske izmenjave Erasmus+ je več kot zgleden. Tovrstna mednarodna študentska mobilnost dosega tudi 6 % vseh študentov. Bi pa morala fakulteta več priložnosti za izmenjavo, predvsem v daljših oblikah, nameniti svojemu pedagoškemu kadru, ki to izmenjavo potrebuje za napredovanje v akademskih nazivih. Poleg tega naj fakulteta nameni tudi več pozornosti udeležbi svojega učiteljskega kadra na mednarodnih konferencah.

Sodelovanje z domačim okoljem poteka skozi dva segmenta, najprej skozi sam študij, nato prek diplomantov. V zadnjih letih je sodelovanje prek študija vse bogatejše. V ta namen je fakulteta podpisala ustrezen sporazum z Vrhovnim sodiščem. Nekateri sodniki tako sodelujejo s fakulteto kot predavatelji, po drugi strani pa študenti obiskujejo sodniške obravnave denimo na kazenskem področju. Na civilnem področju študenti obiskujejo seje senatov, kjer jim je denimo predstavljena procesna zakonodaja. Dodaten vidik sodelovanja z zunanjim okoljem poteka prek pripravništva, ki pa je sicer nekoliko zamrlo, saj je pripravništvo danes precej omejeno, kar je danes splošen slovenski problem. Študenti pri gostujočih predavateljih iz prakse predlagajo izbor takih predavateljev, ki imajo poleg bogatih delovnih izkušenj tudi smisel za poučevanje.

Delodajalci pogrešajo boljše pisne veščine študentov in znanje priprave osnovnih pravnih dokumentov in vlog, čeprav priznavajo, da se diplomanti, enkrat ko so zaposleni ali na pripravništvu, tega hitro naučijo, kar pomeni, da je preklon v prakso torej razmeroma hiter. Prepoznavajo pomen teoretskega znanja, ki je osnova za reševanje kompleksnih pravnih problemov. Veščine logičnega mišljenja, artikuliranja in argumentiranja izhajajo iz tega teoretičnega znanja, zato pred praktičnimi veščinami poudarjajo pomen predvsem dobre teoretske osnove. Sicer ugotavljajo, da so se kompetence študentov v zadnjih desetih letih precej izboljšale.

Delodajalci iz vrst odvetnikov pogrešajo večje sodelovanje s fakulteto v smislu sodelovanja študentov te fakultete v raznih oblikah neobveznih praks.

Dobro sodelovanje z domačo prakso je predvsem na nivoju sodelovanje s sodišči, je pa fakulteta pred časom poskusila razviti podobno sodelovanje z odvetniškim sektorjem, ki je bilo neuspešno. Glede na dejstvo, da predvsem odvetništvo predstavlja izjemno velik segment možnih vključitev študentov v spoznavanje praktičnega dela pravika ter potencialnega kasnejšega sodelovanja z diplomanti pravne fakultete, skupina strokovnjakov fakulteti priporoča, da ponovno poskusi doseči ustrezen sporazum z odvetništvom.

Prednosti

- Izboljševanje sodelovanja z domačo prakso.
- Naraščanje kompetenc diplomantov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Uspeh študentov na mednarodnih tekmovanjih.
- Razširjena študentska izmenjava Erasmus+.

Priložnosti za izboljšanje

- Nadalje graditi na mednarodni prepoznavnosti fakultete.
- Ponovni poskus institucionalnega sodelovanja z odvetniško zbornico.
- Več možnosti za udeležbo profesorjev na mednarodnih konferencah.

Neskladnosti

Ni.

3. DELOVANJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA

Ugotovljeno dejansko stanje

- Izpolnjevanje meril za akreditacijo

Tudi glede tega kriterija fakulteta izpolnjuje pogoje za podaljšanje akreditacije svojih programov, saj izpolnjuje zakonske pogoje kot tudi pogoje iz Meril NAKVIS.

- Analiza ugotovitev

Težava, s katero se fakulteta srečuje pri mednarodni mobilnosti Erasmus+, je dvojno izvajanje predavanj v slovenščini in angleščini, ki se izvaja, v kolikor je v konkretni predmet vpisanih vsaj 10 tujih študentov. Ne glede, da so predavanja v tujem jeziku dodatna obremenitev za visokošolske učitelje, ki se iz projekta Erasmus+ posebej ne krije, se ta predavanja izvajajo in krijejo iz fakultetnih sredstev.

Fakulteta ima precejšen obseg obštudijskih dejavnosti. Tu je še posebej pomembna akreditacija pravnih klinik kot nadomestila za praktično izobraževanje. Tako npr. Ženevski klub izvaja aktivnosti, ki nudijo študentom možnosti prakse v odvetniških pisarnah. Čedalje večji interes je tudi za Erasmus+ prakso, kar je svojevrstna posebnost (po izjavah mednarodne pisarne je število *outgoing* študentov za študij enako številu *outgoing* študentov za prakso). Sorazmerno velik obseg izmenjave Erasmus+ je pogojen s precejšnjim številom mednarodnih sporazumov, ki jim ima fakulteta podpisanih s tujimi sorodnimi institucijami.

Komisija za kakovost Pravne fakultete je na podlagi predlogov študentov in lastne prepoznavne priložnosti za razvoj študijskih programov pripravila podroben akcijski načrt v smislu konkretnega izboljševanja delovanja fakultete, skupaj s predvidenimi konkretnimi ukrepi in terminskim načrtom

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

izvedbe teh ukrepov, kar je ne eni strani gotovo prednost. Na drugi strani pa je priložnost za izboljšavo kakovosti študija na tej fakulteti objava tega akcijskega načrta bodisi na spletni strani ali v drugi obliki objave fakultetnih dokumentov.

Fakulteta izvaja raziskovalno dejavnost predvsem na dva načina. Najprej so tu že dolgo uveljavljeni raziskovalni inštituti, ki sicer delujejo samostojno, a v okviru fakultete. Ti inštituti izvajajo številne lastne raziskovalne projekte, v katere vključujejo profesorje fakultete in po potrebi tudi študente. Fakulteta prijavi in tudi izvaja lastne raziskovalne projekte. So pa doktorski študenti v anketi, ki jo je fakulteta opravila med njimi, izpostavili potrebo po (večji) vključitvi v raziskovalno delo na fakulteti, kar je seveda vredno razmisleka in je tudi priložnost za izboljšavo kakovosti doktorskega študija.

Prednosti

- Sorazmerno velik obseg pedagoških ur v tujem jeziku za Erasmus+ študente.
- Izdelan akcijski načrt za izboljšanje kakovosti programov.
- Razvite oblike obštudijskih dejavnosti (npr. pravne klinike).
- Veliko število pisnih dogovorov s tujimi institucijami.

Priložnosti za izboljšanje

- Objava akcijskega načrta za izboljšanje kakovosti programov.
- Večja vpetost doktorskih študentov v raziskovalno dejavnost.

Neskladnosti

Ni.

4. KADRI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Pri tem kriteriju fakulteta izpolnjuje zakonske pogoje in pogoje, predpisane za podaljšanje programske akreditacije v Merilih NAKVIS.

- **Analiza ugotovitev**

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Na visokoškolskem zavodu je razmerje med redno zaposlenimi visokoškolskimi učitelji in študenti zelo ugodno, kar omogoča ne le kakovostno izvedbo študijskih programov, temveč tudi precejšnje priložnosti za kakovostno izvedbo obštudijskih dejavnosti. Sicer je to tudi zelo ugodno za razvoj resnično kakovostne akademske skupnosti.

Obremenjenost visokoškolskih učiteljev se je v zadnjih letih povečala, kar sicer nekateri visokoškolski učitelji, predvsem na doktorskem študiju, kjer je manj študentov, ocenjujejo kot pozitivno spremembo. Kljub temu pogrešajo več možnosti zaposlovanja asistentov in mladih raziskovalcev, ki bi lahko prevzeli izvajanje vaj in seminarjev. Vaje trenutno izvajajo skoraj izključno nosilci predmetov. Fakulteta ima skupaj le šest asistentov in mladih raziskovalcev, kar je glede na število zaposlenih visokoškolskih učiteljev malo. Fakulteta sicer načrtuje zaposlitev dodatnih asistentov in to vsekakor kaže izpeljati.

Komunikacija med asistenti in nosilci predmetov poteka sistematično in nadzorovano. Asistenti in nosilci predmetov se dogovorijo o obravnavanih temah, o spremembah pa si sproti izmenjujejo informacije.

Iz razgovorov z visokoškolskimi učitelji nadalje izhaja, da pogrešajo pravico do koriščenja sobotnega leta, ki je njihova zakonska pravica, kar pa sicer dojemajo kot pomanjkljivost sistema in ne toliko fakultete. Na podoben način pri raziskovalnem delu zaznavajo sistemsko razlikovanje med kolektivnim in individualnim znanstveno-raziskovalnim delom v prid kolektivnemu, kar se ne zdi nujno smiselna prioriteta, še posebej na področju znanstvenega raziskovanja v pravu.

Iz razgovorov je mogoče sklepati, da bi povečanje možnosti udeležbe visokoškolskih učiteljev in asistentov na mednarodnih ali nacionalnih znanstvenih ali strokovnih konferencah lahko pozitivno vplivalo na dvig njihovega zadovoljstva in posledično kakovosti njihovega dela na fakulteti. Sistematičen pristop k njihovem nadomeščanju v daljšem časovnem obdobju bi jim poleg tega omogočala lažjo odločitev za gostovanje v tujini. Potrebe obstajajo predvsem po daljšem (vsaj 3-mesečnem) nepretrganem gostovanju, ki je pogoj za habilitacije oziroma napredovanje v akademskih nazivih.

Prednosti

- Razmerje med visokoškolskimi učitelji in študenti.
- Komunikacija med asistenti in visokoškolskimi učitelji.

Priložnosti za izboljšanje

- Povečati število asistentov in mladih raziskovalcev.
- Izvajanje sobotnega leta.
- Omogočanje dolgotrajnejše mednarodne mobilnosti za visokošolske učitelje.

Neskladnosti

Ni.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

5. ŠTUDENTI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Fakulteta izpolnjuje zakonske pogoje in pogoje iz Meril NAKVIS za podaljšanje akreditacije presojanih študijskih programov.

- **Analiza ugotovitev**

Študenti pravne fakultete so precej angažirani, samoiniciativni ter kritični. To velja tako za člane študentskega sveta kot tudi za študente nečlane organov fakultete, ki so sodelovali na razgovoru. Ti angažirani študenti imajo večinoma za seboj številne mobilnosti po (akademsko razviti) Evropi in prinašajo s seboj dobre prakse iz tujine, ki jih želijo prenesti na svoj domač visokošolski zavod. Fakulteta jim tu sicer deloma prisluhne, prepogosto pa imajo občutek, da jim prikimajo, obljubijo spremembe, potem pa se dejansko ne zgodi nič ali vsaj ne dovolj. Tako so študenti-»funkcionarji« na razgovor s skupino strokovnjakov prinesli obširen spisek predlaganih sprememb. Nekatere je fakulteta sicer že upoštevala v svojem akcijskem načrtu sprememb, ne pa tudi vseh. Študenti po drugi strani svojo študijsko motiviranost in udeleženo na predavanjih povezujejo z angažiranostjo in motivacijo posameznega učitelja. Študenti zaznavajo velike razlike med posameznimi visokošolskimi učitelji in izvedbo njihovih predavanj. Nekatere ocenjujejo kot zelo dobre, nekatere kot slabše. Med študentskimi iniciativami poteka debata o kakovosti študija, ki bi izboljšala kakovost študija za prihodnje generacije. Nastalo je več strnjenih predlogov, med drugim tudi pobuda za uvedbo sprejemnih izpitov, več 'semestralizacije', manj ur na teden, strukturiranje ocene itd.

Skupina strokovnjakov spodbuja fakulteto, naj nadaljuje oziroma izboljša dialog s študenti v vidu posodabljanja in izboljševanja kakovosti študijskih programov.

Tutorstvo je na fakulteti precej razvito, sicer pa je razdeljeno na predmetno, uvajalno in tutorstvo za posebne potrebe. Pri tutorstvu sodelujejo tako doktorski kot tudi drugi študenti. Fakulteta ima tudi demonstratorje.

Fakulteta izstopa pri udeležbi svojih študentov pri obštudijskih dejavnosti: od pevskega zbora, športnih udejstvanj in tako naprej. Najbolj pa se zdi pomembno, tudi za kasnejše poklicno udejstvanje ter povezovanje teorije s prakso, sodelovanje študentov pri pravnih klinikah in (mednarodnih ter domačih) tekmovanjih *moot court*. Ti obliki pomenita pomembno nadgradnjo študija z njegovo praktično aplikacijo. Je tudi več kot primerna ustreznica praktičnega udejstvanja teh študentov.

Alumni klub pravne fakultete je bil pred leti že ustanovljen, vendar je po besedah fakultete kasneje zamrl. Ker je alumni klub pomembna oblika nadaljnjega sodelovanja fakultete s svojimi diplomanti, bivšimi študenti, skupina strokovnjakov fakulteti priporoča, da ga spet obudi.

Prednosti

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Angažirani, samoiniciativni in kritični študenti.
- Velika mednarodna mobilnost študentov.
- Sodelovanje študentov pri obštudijskih dejavnostih.
- Izvajanje tutorstva.

Priložnosti za izboljšanje

- Izboljšati dialog s študenti pri vrednotenju in posodabljanju študijskih programov.
- Ponovna obuditev alumni kluba.

Neskladnosti

Ni.

6. MATERIALNE RAZMERE

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Fakulteta ima odlične materialne pogoje za delo, kar pomeni, da glede tega kriterija izpolnjuje vse zakonske pogoje in tudi pogoje po Merilih NAKVIS za podaljšanje programske akreditacije.

- **Analiza ugotovitev**

Pravna fakulteta ima odlične materialne pogoje za izvajanje študijskih programov. Sem spadajo prostorne in urejene predavalnice, seminarske sobe, pisarne in skupni prostori. Vsi prostori so odlično vzdrževani, saj so študenti zelo obzirni glede inventarja fakultete. Fakulteta ima dvigala, možnost parkiranja za gibalno ovirane študente, ima tudi predavalnico, posebej prirejeno za simultano prevajanje za potrebe mednarodnih dogodkov. Knjižnica fakultete izstopa po svoji opremljenosti in založenosti. Vsi prostori so opremljeni s sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter prilagoditvami za študente s posebnimi potrebami.

Nedvomno med prednosti spada tudi nakup defibrilatorja, ki izhaja iz pobude študentov (izkupiček iz piškotov, ki so jih spekli študenti).

Skupina strokovnjakov sicer priporoča optimizacijo elektronske prijave na izpite in stalno izboljšanje informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki si jo želijo tudi administrativne službe.

Prednosti

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- Odlična knjižnica.
- Odlično vzdrževani prostori.
- Defibrilator.

Priložnosti za izboljšanje

- Optimizacija elektronske prijave na izpite.
- Stalno izboljševanje informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Neskladnosti

Ni.

7. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Fakulteta izpolnjuje zakonske pogoje in pogoje iz Meril NAKVIS za podaljšanje akreditacije presojanih študijskih programov tudi glede tega kriterija.

- **Analiza ugotovitev**

Na področju zagotavljanja kakovosti, inovativnosti in razvojne naravnosti izhaja, da fakultetna Komisija za kakovost obstaja že dlje časa. Fakulteta je v zadnjih letih imenovala prodekanjo za kakovost. Oblikovan je bil poslovnik kakovosti, na podlagi katerega je bil sprejet dvoletni akcijski načrt. Komisija tvorno sodeluje s študentskim svetom, ki je aktiven s predlogi. Na podlagi načrta izboljšav kakovosti študijskih programov je bil napravljen tudi že omenjen Akcijski načrt izboljšanja kakovosti.

Letos je bila prvič uvedena semestrsko anketa, kjer se je prvič preverjalo zadovoljstvo študentov s študijskim procesom že med letom. Uveden je bil tudi nov pristop razdelane vsebinske povratne informacije po prejemu diplomske listine, ko so študenti neobremenjeni. Pred kolegijem lahko študenti posredujejo pomanjkljivosti sproti, Komisija za kakovost reagira na vsako sugestijo. Splošni rezultati ankete so objavljeni na oglasni deski. Vsak pedagog dobi svoje rezultate, na letnem delovnem razgovoru z dekanom pa se predebatira rezultate vsakega posameznika.

Komisija za kakovost je seznanjena s preobremenjenostjo študentov in išče možnosti, kako bi delež kontaktnih ur prerezporedila v druge oblike študija in ohranila število ECTS pri posameznem

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

S·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

predmetu. Fakulteta se zaveda, da ta je proces veliko bolj kompleksen, saj mora na drugi strani skrbeti za ustrezno obremenjenost učiteljev.

Pridobivanje povratnih informacij mobilnih Erasmus+ študentov poteka prek osebnih pogovorov, dvakrat na leto pa se izvajajo anonimne spletne ankete, s katerimi so seznanjeni tudi visokošolski učitelji in Komisija za kakovost. Vsak visokošolski učitelj dobi rezultat ankete za svojo učno enoto skupaj z vsemi pripombami, Študentski svet deluje resno in odgovorno pri podajanju mnenj za izvolitve v nazive. Visokošolski učitelji so vpeti v samoevalvacijo, kar predstavlja dodatno obremenitev.

Med priložnosti za izboljšanje spada objava anket oziroma podrobnejše analize anket o zadovoljstvu študentov in spremljanju diplomantov. Tu kaže objaviti podrobnejšo analizo anket in ne zgolj najsplošnejše ugotovitve.

Prednosti

- Uvedba posebne funkcije prodekanje za kakovost.
- Sprejem Poslovnika za kakovost in Akcijskega načrta.
- Sodelovanje Komisije za kakovost s Študentskim svetom PF.
- Pridobitev povratnih informacij študentov na Erasmus+ mobilnostih.

Priložnosti za izboljšanje

- Objava podrobnejše analize študentske ankete.

Neskladnosti

Ni.

POVZETEK

Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani izpolnjuje vse pogoje iz zakona in Meril NAKVIS za podaljšanje akreditacije študijskih programov 1., 2. in 3. stopnje Pravo, saj ugotovljenih neskladnosti z omenjenimi predpisi ni bilo ugotovljenih. Ugotovljen je bil napredek visokošolskega zavoda v smislu izboljševanja kakovosti študijskih programov. Tu mislimo predvsem na imenovanje (posebne) funkcije prodekanje za kakovost, sprejem Poslovnika o kakovosti, Akcijskega načrta za izvedbo ustreznih ukrepov v vidu izboljševanja kakovosti študijskih programov, tvornega sodelovanja Komisije za kakovost s študentskim svetom. Vse to smo ugotovili med prednostmi fakultete, kljub temu pa smo zaznali tudi določene priložnosti za izboljšanje študijskih programov. Bistvena priložnost tega visokošolskega zavoda se zdi izboljšanje sodelovanja s predstavniki študentov v smislu posodabljanja načinov poučevanja in preverjanja znanja ter uravnoteženja podanega teoretičnega znanja z njegovo praktično uporabnostjo. Tu predlagamo Komisiji za kakovost in Prodekanji za kakovost skupaj s Študentskim svetom oziroma predstavniki študentov podrobno analizo o pripombah študentov in sprejem ustreznih ukrepov, ki bodo dopolnili tiste že sprejete.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

SUMMARY

Prednosti in priložnosti za izboljšanje

Prednosti	Priložnosti za izboljšanje
<ul style="list-style-type: none"> • Postopno nižanje števila vpisnih mest za nove študente. • Uspeh študentov na mednarodnih tekmovanjih. • Razširjena študentska izmenjava Erasmus+. • Izdelan akcijski načrt za izboljšanje kakovosti programov. • Razvite oblike obštudijskih dejavnosti (npr. pravne klinike). • Razmerje med visokošolskimi učitelji in študenti. • Angažirani, samoiniciativni in kritični študenti. • Velika mednarodna mobilnost študentov. • Odlična knjižnica, vzdrževani prostori in defibrilator. • Vzpostavitev funkcije prodekanje za kakovost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prerazporeditev deleža kontaktnih ur v druge oblike študija. • Uporabljati bolj sodobne in inovativne načine poučevanja ter sodobnejše oblike preverjanja znanja (npr. strukturirana ocena, izpiti po sistemu <i>open book, take home</i>). • Organizirati posebne seminarje (morda tudi konferenco) za doktorske študente zaradi njihove večje vpetosti v delovanje fakultete. • Večja vpetost doktorskih študentov v raziskovalno dejavnost. • Večja specializacija pri magistrskem študiju. • Izboljšati dialog s študenti pri vrednotenju in posodabljanju študijskih programov. • Ponovna obuditev alumni kluba. • Nadalje graditi na mednarodni prepoznavnosti fakultete. • Ponovni poskus institucionalnega sodelovanja z odvetniško zbornico. • Povečati število asistentov in mladih raziskovalcev.

Zahvale

Skupina strokovnjakov se zahvaljuje Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani za prijazen sprejem, gostoljubnost in nadvse korektno sodelovanje pri razgovorih. Hkrati se skupina zahvaljuje tudi strokovni sodelavki NAKVIS, gospe Martini Mravlja, za kakovostno, vestno in požrtvovalno sodelovanje pri presoji omenjenih študijskih programov.

